

2. Desatero rovného zacházení pro osoby se zdravotním postižením

1. Tím, že společnost umožní realizovat práva osob se zdravotním postižením v maximálním rozsahu, jim nečiní dobrodiní, ale pouze se nedopouští diskriminace.
2. Osoby se zdravotním postižením jsou z hlediska práva osobami, které mají dlouhodobé fyzické, duševní, mentální nebo smyslové postižení, jež v interakci s různými překážkami může bránit jejich plnému a účinnému zapojení do společnosti na rovnopravném základě s ostatními.
3. Zákaz diskriminace osob se zdravotním postižením je upraven na mnoha úrovních práva. Na úrovni zákona představuje hlavní nástroj ochrany práv osob se zdravotním postižením antidiskriminační zákon.
4. Nejdůležitějším dokumentem mezinárodního práva ve vztahu k osobám se zdravotním postižením je v současnosti Úmluva o právech osob s postižením.
5. Pro předběžné určení, zda je osoba se zdravotním postižením v konkrétní situaci vystavena diskriminaci, doporučujeme položit si otázku: „*Jednalo by se v této situaci s osobou bez zdravotního postižení odlišně?*“ Pokud by se jednalo odlišně, vzniká podezření na diskriminaci.
6. Diskriminace osob se zdravotním postižením může mít různé formy: přímou a nepřímou. Patří k ní také pokyn a navádění k diskriminaci, obtěžování a pronásledování.
7. Právo na přístup či přístupnost je klíčovým právem osob se zdravotním postižením. Osoby se zdravotním postižením musí mít přístup zejména k dopravě, informacím a komunikaci, včetně in-

formačních a komunikačních technologií a systémů, a k dalším zařízením a službám dostupným nebo poskytovaným veřejnosti.

8. Nejúčinnějším právním prostředkem ochrany před diskriminací je žaloba u soudu. Antidiskriminační spory jsou však složité a s nejistou vyhlídkou na úspěch. K jejich úspěšnému zvládnutí lze osobám se zdravotním postižením doporučit využít služeb advokáta.
9. Univerzálním místem pomoci obětem diskriminace v České republice je veřejný ochránce práv – ombudsman, na kterého se lze obracet s žádostí o pomoc ve věcech diskriminace.
10. Antidiskriminační právo je až posledním prostředkem obrany proti diskriminaci. Častokrát pomáhá spíše vyjednávání, mediace a řešení sporů mimoprávními prostředky.